

سکته مغزی چیست؟ علائم، علت و درمان انواع سکته مغزی
سکته مغزی از جمله بیماری‌هایی به حساب می‌آید که سالانه افراد زیادی با آن دست‌وپنجه نرم می‌کنند. دلیل اصلی رخ دادن سکته مغزی، نرسیدن خون به مغز است. اما این اختلال، به خاطر مشکلات متفاوتی رخ می‌دهد که همین دلایل، سکته را به درجات مختلف تقسیم می‌کند.
در این مقاله قصد داریم تا به بررسی کامل سکته مغزی بپردازیم و شما را با دلایل، علائم و راه‌های درمان آن آشنا کنیم.

سکته مغزی

سکته مغزی چیست؟
رگ‌های خونی در همه جای بدن وجود دارند و وظیفه آنها، رساندن خون به اندام‌هاست. مغز، اصلی‌ترین عضو بدن است که مانند یک مرکز مدیریت، فعالیت تمام بخش‌های بدن را پردازش و کنترل می‌کند.

طبیعتاً مغز هم برای ادامه حیات خود، به خون و اکسیژن موجود در آن نیاز دارد، اما اگر به دلیل انسداد یا پارگی رگ‌های مغز، اختلالی در جریان خون‌رسانی به وجود بیاید، مغز دچار شوک شده و سکنه مغزی اتفاق می‌افتد.

ساقه مغز در پایین‌ترین قسمت مغز قرار دارد و وظیفه آن ارسال و دریافت پیام‌های عصبی به نقاط مختلف بدن است. حال اگر گرفتگی یا پارگی عروق، در این قسمت رخ داده باشد، به آن سکنه ساقه مغز نیز گفته می‌شود.

این بیماری باتوجه‌به علت بروز آن، به سه نوع مختلف تقسیم می‌شود که در ادامه جزئیات هر کدام را بررسی می‌کنیم.

۱. سکنه مغزی ایسکمیک یا انسدادی

این نوع از سکنه، بیش‌ترین درصد درگیری در بیماران را به خود اختصاص می‌دهد که آماری بیش از 80 درصد دارد. همان‌طور که از نام این اختلال مشخص است، سکنه ایسکمیک به دلیل انسداد رگ رخ می‌دهد و از همین رو، با نام سکنه انسدادی نیز شناخته می‌شود.

ممکن است رگ‌های منتهی به مغز، بر اثر تجمع چربی و لخته خون، به طور کامل بسته شود و جلوی رسیدن خون به مغز را بگیرد. دقیقاً در همین زمان، ایسکمیک رخ داده و فرد را درگیر می‌کند.

آترواسکلروزیس

با زیاد شدن میزان چربی خون، کم‌کم دیواره سرخرگ‌ها دچار رسوب چربی شده و تنگ‌تر می‌شوند. این موضوع گاهی به حدی ادامه می‌یابد که به طور کل رگ را مسدود می‌کند.

اگر علت سکنه مغزی، گرفتگی سرخرگ یا تصلب شرایین شناسایی شود، در اصطلاح علمی به آن سکنه مغزی آترواسکلروزیس گفته می‌شود که از نوع سکنه انسدادی یا ایسکمیک است.

۲. سکنه مغزی گذرا

سکنه گذرا که با نام سکنه ناقص نیز معروف است، به دلیل گرفتگی و انسداد رگ رخ می‌دهد. از همین جهت به آن اسکمیک گذرا نیز می‌گویند.

تنها تفاوتی که می‌توان بین سکنه ناقص و ایسکمیک مطرح کرد، گذرا یا لحظه‌ای بودن آن است.

بگذارید درک این مطلب را با یک مثال برای شما، ساده تر کنیم.

فرض کنید که دیواره یکی از رگ‌های حیاتی و منهی به مغز، بر اثر رسوبات چربی تنگ شده باشد. در این میان، یک دسته گلبول قرمز که به دلیل چربی تبدیل به لخته شده است، همراه با جریان خون به این نقطه می‌رسد و گیر می‌کند.

در شرایطی که انسداد رگ صورت گرفته، علائم سکته پدیدار می‌شوند و عملکرد مغز با اختلال مواجه خواهد شد. پس از مدت کوتاهی، این گرفتگی به وسیله یک عامل داخلی مانند فشارخون و ... بر طرف شده و دوباره خون و اکسیژن به مغز می‌رسند.

به این فرایند یا اختلال که به طور موقت رخ می‌دهد. ایسکمیک گذرا گفته می‌شود.

علائم سکته مغزی خفیف نیز مشابه ایسکمیک است؛ اما ممکن است با شدت کمتری اتفاق بیفتد.

۳. سکته مغزی هموراژیک

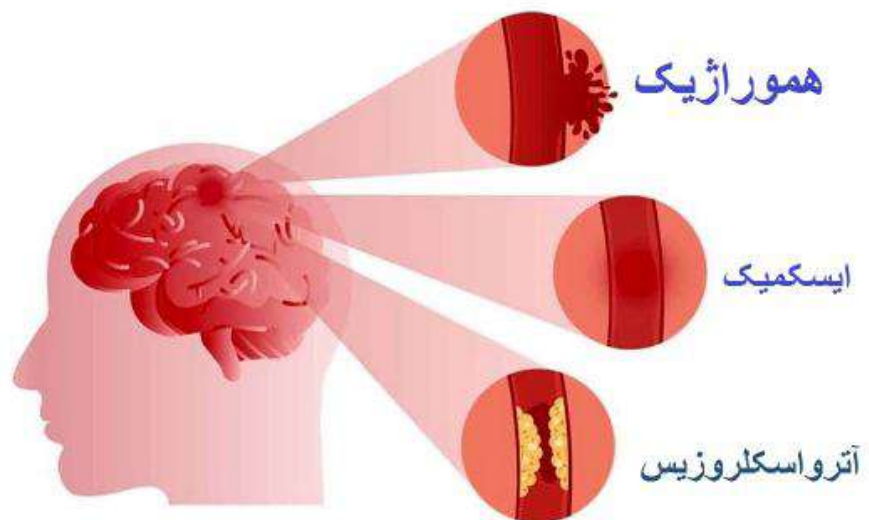
گونه دیگری از انواع سکته، نوع هموراژیک است. سکته هموراژیک، بر اثر پارگی دیواره رگ و خونریزی، رخ می‌دهد. عوارض سکته هموراژیک معمولاً بیشتر است، زیرا نشت خون بر روی سلول‌های مغز می‌تواند به سلول آسیب جدی وارد کرده و حتی باعث از بین رفتن آنها شود.

به همین خاطر، سکته هموراژیک با توجه به محل پارگی رگ و شدت نشت خون، عوارض شدید مختلفی را به جای می‌گذارد.

RAHSA PATHOBIOLOGY GROUP
گروه پاتوبیولوژی رهسا

Clinical - Pathology - Genetic
ISO Certificates 15189 - 10004 - 9001

انواع سکته مغزی

علائم سکته مغزی چیست؟

حالا که به صورت کامل با انواع سکته و علل بروز آن آشنا شدید، شاید بهتر باشد علائمی که در قبل یا حین سکته، ظاهر می شوند را نیز بشناسید. سکته مغزی، جزو بیماری هایی است که فرد نیاز فوری به درمان دارد، زیرا ممکن است جان خود را از دست بدهد.

آشنا بودن با این علائم کمک می کند تا در صورت مواجه با هر مورد مشابهی، سریع با اورژانس تماس بگیرید تا اقدامات درمانی فوری، انجام شود.

از علائم سکته مغزی می توان به موارد زیر اشاره کرد :

- سردرد شدید و سرگیجه که دلیل خاصی ندارد و معمولاً فوری اتفاق می افتد.
- بی حال شدن و تشنج
- از بین رفتن تعادل و هماهنگی بدن به خصوص در هنگام راه رفتن
- احساس بی حسی در صورت، بازو، پا یا یک طرف بدن

- رفتارهای آنی و غیرمنطقی مانند عصبانیت بی دلیل، سکوت و بی قراری
- مشکل در درک گفته‌های دیگران یا اختلال در حرف زدن
- حال تهوع و استفراغی که بدون دلیل باشد
- فلج شدن صورت
- اختلالات بینایی و دوبینی

چه عواملی باعث به وجود آمدن سکته می‌شوند؟

مواردی مثل سبک زندگی ناسالم، افزایش سن و آسیب‌های خارجی، بیشترین دلایل به وجود آمدن این مشکل هستند. به عنوان مثال، سکته مغزی بعد از آنژیوگرافی زیاد شایع نیست؛ اما غیرممکن نیز نخواهد بود. به طور کل، موارد دیگری نیز وجود دارند که می‌توانند بروز سکته مغزی را بیشتر کنند.

موارد زیر از مهم‌ترین عوامل بروز سکته هستند:

۱. سابقه خانوادگی سکته و بیماری‌هایی که مرتبط با مغز هستند (صرع، آلزایمر و...)
۲. اضافه وزن و چاقی
۳. داشتن مشکلاتی مثل چربی، دیابت و فشارخون
۴. بیماری‌های قلبی
۵. افزایش سن بیش از 55 سال در مردان و زنان
۶. مصرف مواد مخدر و مشروبات الکلی
۷. تصادف یا هرگونه آسیب به سر

بهتر است افرادی که دارای سابقه خانوادگی و سن بالا هستند، به طور مرتب به پزشک مراجعه کرده و چکاپ شوند.

عوارض سکته مغزی

مغز، مرکز فرمان بدن است و تمام رفتار، گفتار، بینایی و حرکت ما به وسیله این عضو، انجام می شود. آسیب در هر بخش مغز می تواند باعث اختلال در پیام رسانی و فرماندهی شود و کار بخشی از بدن را مختل کند؛ بنابراین سکته مغزی بر اساس شدت و ناحیه درگیر شده، عوارض مختلفی را بر جا می گذارد.

عوارضی مانند:

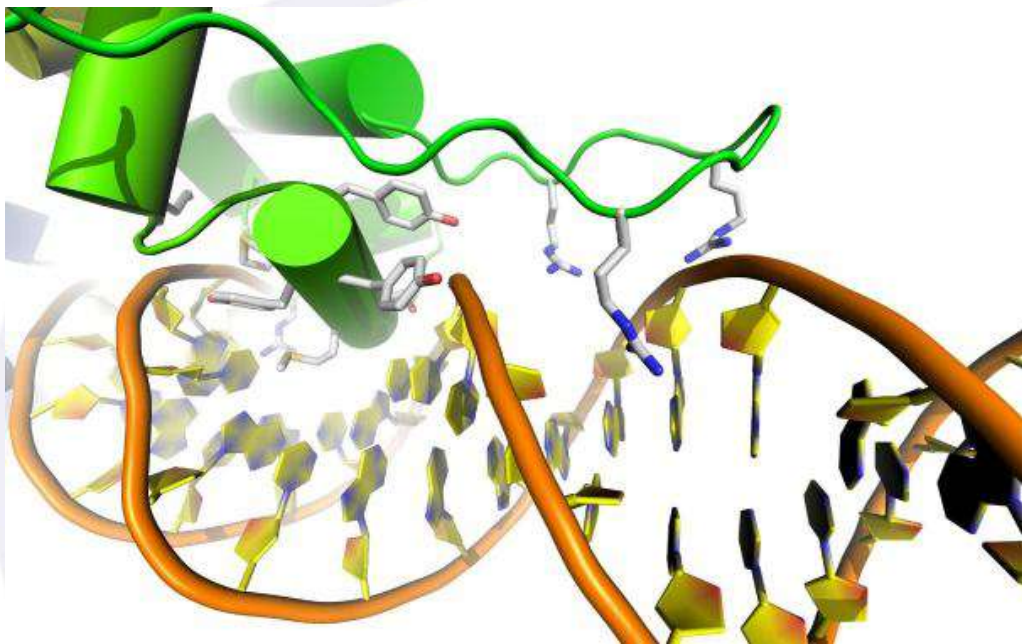
- اختلالات حرکت در قسمت های مختلف بدن
- از دست دادن توانایی تکلم یا به وجود آمدن مشکل در آن
- مشکلات بینایی مثل کم شدن تا تیره شدن بخشی از میدان دید
- فلج شدن صورت، پا، دست یا حتی تمام بدن
- فراموشی
- از بین رفتن قدرت درک
- مشکل در فعالیت های عادی بدن مثل اجابت مزاج، غذا خوردن و ...
- اختلال بویایی یا از دست دادن آن
- و ...

چگونه می توان از بروز سکته مغزی جلوگیری کرد؟

در بسیاری از مواقع، داشتن سبک زندگی سالم، کاهش وزن و کنترل بیماری های زمینه ای مانند فشارخون، چربی و دیابت، می تواند تا حد زیادی از بروز سکته مغزی جلوگیری کند.

به طور ناخواسته، برخی از عوامل این بیماری، از کنترل ما خارج هستند و ما در بروز آنها هیچ نقشی نداریم. به عنوان مثال، ژنتیک، زمینه های مادرزادی و آسیب های فیزیکی از جمله مواردی هستند که از کنترل یا تصمیم ما خارج اند.

اما سؤالی که پیش می‌آید، این است که چگونه می‌توان احتمال این بیماری را کاهش داد یا از قبل نسبت به آن آگاهی بیشتری به دست آورد؟
پاسخ این سؤال، چکاپ و مشاوره ژنتیکی است.

پیشگیری از سکته مغزی با تست ژنتیک

تست ژنتیک چه تأثیری در کاهش احتمال سکته مغزی دارد؟

با تحقیقات و آزمایشات انجام شده بر روی گروهی از داوطلبان، مشخص شد که مدتی قبل از بروز سکته مغزی، تغییرات و نقص‌هایی در ژنتیک و مغز انسان رخ می‌دهد.

محققان با بررسی داده و اطلاعات به دست آمده توسط تست ژنتیک، توانستند تا 73 درصد قبل از بروز سکته مغزی، عوامل آن را شناسایی کرده و درمان‌های پیشگیرانه را آغاز کنند.

انجام تست ژنتیک حتی در بدو تولد نیز قادر است تا به‌صورت چشمگیری در کاهش سکته مغزی، نقش داشته باشد.

آیا مشاوره ژنتیک و تست‌های ژنتیکی مرتبط با سکته مغزی، برای همه افراد ضروری است؟
قطعاً بررسی ژنتیکی در هر فرد می‌تواند در پیشگیری از این آسیب جلوگیری کند و زندگی
راحت‌تری را برای او به ارمغان بیاورد.

بر همین اساس، پیشنهاد می‌شود که همه افراد حداقل یکبار این تست را انجام دهند. انجام تست
ژنتیک برای افرادی که دچار آسیب مغزی، بیماری‌های زمینه‌ای و سابقه خانوادگی هستند، یک امر
ضروری به حساب می‌آید.

روش‌های درمان سکته مغزی

درمان سکته مغزی به دلیل نوع این بیماری، شامل دو قسمت است.

بخش اول اقدامات اولیه و درمان‌های فوری است که برای نجات بیمار صورت می‌گیرد. این درمان
شامل تزریق دارو و جراحی است.

در این روش معمولاً از دارو TPA که عموم مردم آن را با نام آمپول ضد سکته مغزی می‌شناسند،
استفاده می‌شود. R-TPA یک آمپول ضد لخته‌گی است که به صورت وریدی مورد استفاده قرار می‌گیرد
و عوارض ناشی از سکته ایسکمیک را کاهش می‌دهد.

بهتر است بدانید که زمان مناسب برای درمان فوری سکته، حداکثر تا 4 ساعت است. اگر شروع درمان
در این زمان صورت نگیرد، حتی دارو ضد سکته مغزی نیز، تأثیر نخواهد داشت و معمولاً فرد با عوارض
شدیدتری مواجه می‌شود.

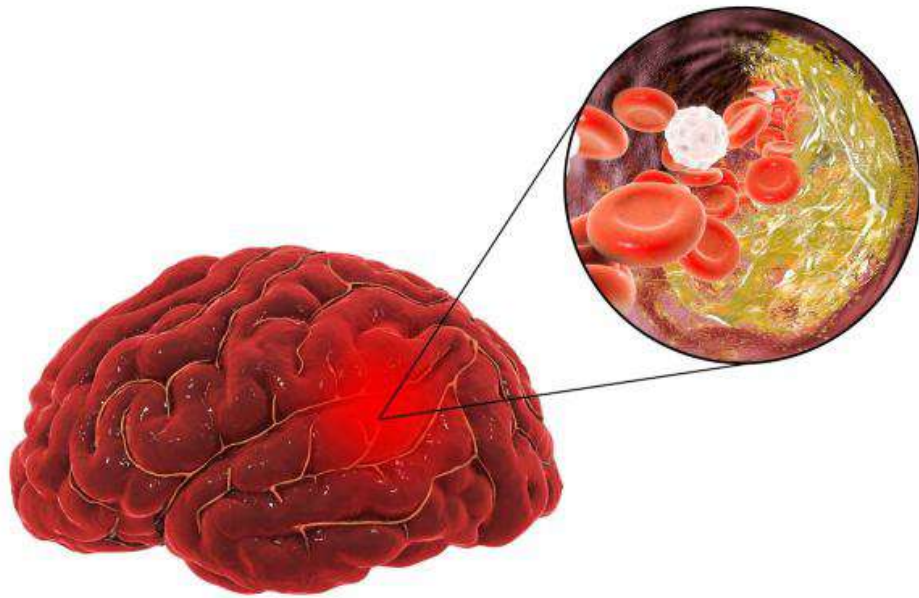
البته درمان سکته مغزی گذرا نسبت به بقیه گونه‌ها ساده‌تر است و با عوارض کمتری نیز همراه خواهد
بود.

نوع دیگر درمان سکته مغزی، درمان طولانی‌مدت است که برای بهبود عوارض ناشی از این بیماری
انجام می‌شود. دارودرمانی، گفتاردرمانی، فیزیوتراپی، کاردرمانی و سایر روش‌های توان‌بخشی،
درمان‌هایی هستند که پس از رخدادن سکته مغزی مورد استفاده قرار می‌گیرند.

RAHSA PATHOBIOLOGY GROUP
گروه پاتوبیولوژی رهسا

Clinical - Pathology - Genetic
ISO Certificates 15189 - 10004 - 9001

درمان سکته مغزی

سوالات متداول

در این بخش از مقاله به پرتکرارترین سؤالات کاربران پاسخ می‌دهیم.

آیا سکته مغزی خوب می‌شود؟

بله. در بیش از 75 درصد مواقع، فرد بیمار درمان می‌شود. اما اگر بیماری او شدید بوده، باید تا مدت‌ها تحت درمان‌های مختلف قرار بگیرد تا کاملاً بهبود پیدا کند.

آیا سکته مغزی باعث آلزایمر می‌شود؟

سکته ممکن است اختلالات مختلفی را در کارکرد مغز به وجود بیاورد که آلزایمر نیز یکی از این مشکلات است. اما لازم به ذکر است که با پیگیری‌های سریع قبل از پیشرفت بیماری، می‌توان تا حد زیادی جلوی آن را گرفت.

سکته مغزی ارثی است؟

وراثة و سابقه خانوادگی، تنها یکی از عوامل بروز سکته مغزی است. این بیماری دلایل دیگری نیز دارد که با انجام چکاپ‌های منظم و سبک زندگی سالم، احتمال بروز آن بسیار کاهش می‌یابد.

آیا سکته مغزی باعث نابینایی می‌شود؟

به طور کل، امکان نابینایی بر اثر سکته مغزی وجود دارد و ممکن است با وارد شدن آسیب به عقب مغز، این اتفاق رخ دهد. اما این مشکل معمولاً به صورت جزئی (کم شدن میدان دید یا تاریک شدن بخش‌هایی از زاویه دید) یا نابینایی موقت است.

نابینایی شدید یا کامل، زیاد رایج نیست و به ندرت اتفاق می‌افتد.

سکته مغزی آیا درمان دارد؟

در بیشتر مواقع بله. اگر اقدامات درمانی سریع انجام شوند و آسیب‌های وارده شده نیز شدید نباشد، از طریق روش‌های معرفی شده، قابل‌درمان است. در غیر این صورت، فرد یا با مرگ مواجه می‌شود و یا دچار عوارض بسیار شدید مغزی خواهد شد.

سخن پایانی

در این مقاله به صورت خلاصه با سکته و دلایل بروز آن آشنا شدید و علائم و روش‌های درمان سکته مغزی را یاد گرفتید.

درست است که نمی‌توان به طور کامل، جلوی این بیماری را گرفت. اما با انجام تست ژنتیک و اقدامات پیشگیرانه، در کنار داشتن یک زندگی سالم، مرز ما با این بیماری بیشتر می‌شود و خطر ابتلا به آن نیز کاهش می‌یابد.

در پایان، لطفاً سؤالات یا تجربیات خود را در مورد این بیماری، در قسمت نظرات با ما به اشتراک بگذارید.

مطالب بخش [مقاله](#) و [انتشارات](#) سایت گروه پاتوبیولوژی رهسا تنها جنبه اطلاع رسانی و آموزشی دارد

✓ با ما در مسیر سلامتی گام بردارید ✓

RAHSA PATHOBIOLOGY GROUP
گروه پاتوبیولوژی رهسا

Clinical - Pathology - Genetic
ISO Certificates 15189 - 10004 - 9001

